

Enheten för EU:s inre marknad

YTTRANDE
2020-08-27 Dnr 2020/00817-2

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av promemorian: Ny punktskatt på övrig tobak

(Ert dnr: Fi2020/02469/S2)

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Kollegiets uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

I den remitterade promemorian presenteras flera lagförslag med den huvudsakliga innebörden att det ska införas en skatt på så kallad övrig tobak i lagen om tobaksskatt. Syftet är främst att åtgärda de problem som gränsdragningen och skillnaderna mellan skattepliktig röktdobak och tobak som inte är skattepliktig medför.

Kommerskollegium ser positivt på att promemorian analyserar om förslaget bedöms vara förenlighet med EU-rätten (sid. 57) och kollegiet har inte några synpunkter på den analysen. Nedan följer vår bedömning av hur förslaget förhåller sig till det s.k. anmälningsdirektivet (EU-direktiv 2015/1535) som kollegiet administrerar. Sammanfattningsvis rekommenderar kollegiet att anmälan görs, i vart fall om rättsläget bedöms som oklart.

Anmälan av tekniska föreskrifter

Enligt 20 § 6 p. i förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ska Regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser, bland annat enligt proceduren i anmälningsdirektivet för tekniska föreskrifter (EU-direktiv 2015/1535 och WTO:s TBT-avtal (Avtal om tekniska handelshinder).

Tekniska föreskrifter enligt anmälningsdirektivet är bl.a. krav på varors egenskaper eller provning, begränsningar av varuanvändning, bestämmelser om återvinning av varor samt vissa förbudsbestämmelser.¹ Om en myndighet inte anmäler tekniska föreskrifter, fast myndigheten borde gjort det, förlorar de tekniska föreskrifterna sin rättsverkan och kan inte tillämpas mot enskilda.² Tekniska föreskrifter som genomför EU-lagstiftning behöver inte anmälas,³ med undantag för om EU-lagstiftningen ger medlemsländerna ett stort utrymme för olika nationella lösningar och medlemsstaten väljer att utnyttja detta utrymme.⁴

Skattemässiga åtgärder är anmälningspliktiga i enlighet med direktiv (EU) 2015/1535 förutsatt att de hänger samman med tekniska specifikationer eller andra krav på någon produkt och påverkar konsumtionen av produkten genom att efterlevnaden av de tekniska specifikationerna främjas. En anmälningspliktig skattemässig åtgärd kan syfta till att öka konsumtionen av en vara eller till att få människor att avstå från inköp. Skattemässiga åtgärder omfattas inte av någon frysningsperiod i enlighet med artikel 7.4 i anmälningsdirektivet.

Förslag till ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt

I promemorian föreslås bl.a. att det införs en ny skatt på så kallad övrig tobak. Syftet med förslaget är främst att komma till rätta med de problem som gränsdragningen och skillnaderna mellan skattepliktig röktobak och tobak som inte är skattepliktig medför, och att motverka fusk. Att övrig tobak inte omfattats av skatteplikt har underlättat för oseriösa aktörer att försöka kringgå skattskyldigheten vid tillverkningen av tobaksvaror. Övrig tobak definieras som tobak som inte är en del av en levande planta och som inte är skattepliktig som cigaretter, cigarrer, cigariller, röktobak, snus eller tuggtobak. Vidare anges att om övrig tobak ingår i en vara sker beskattningen utifrån varans totala vikt.

Kommerskollegium bedömer att lagen anger en teknisk specifikation för vad som avses med övrig tobak då den anger de egenskaper som krävs för att en produkt ska betraktas som övrig tobak. Syftet med lagen är inte uttalat kopplat till konsumtion, samtidigt som konsumtionen förespås minska.⁵ Som Kommerskollegium förstår det skulle det dock kunna finnas ett bakomliggande syfte med punktskatter på tobak att minska konsumtionen. Kommerskollegium rekommenderar därför att

¹ Anmälningsdirektivet artikel 1.1(f).

² Mål C-95/14, *UNIC* (2015) p. 29.

³ 11 § förordningen om tekniska regler.

⁴ EU-domstolens dom i mål C-443/98, *Unilever* (2000) p. 29.

⁵ Promemorian Ny punktskatt på övrig tobak s. 53.

Regeringskansliet uppdrar åt kollegiet att anmäla förslaget till kommissionen, i enlighet med direktiv (EU) 2015/1535.

Förslag till ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import

Den föreslagna ändringen innebär att samma definition av övrig tobak som i lagen om tobaksskatt införs. Kommerskollegium bedömer därmed att lagen innehåller en teknisk specifikation. Lagen innehåller även skattesatser för övrig tobak. Kommerskollegium kan dock inte avgöra om syftet är att påverka konsumtionen av någon produkt och därför lämnar kollegiet över den närmare bedömningen av detta till Regeringskansliet, men rekommenderar vid osäkerhet att Regeringskansliet uppdrar åt kollegiet att anmäla förslaget till kommissionen i enlighet med direktiv (EU) 2015/1535.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Agnès Courades Allebeck i närvaro av utredaren Katarina Paul samt ämnesrådet Ralph Eliasson, föredragande.

Agnès Courades Allebeck

Ralph Eliasson